

Vychází 1., 10., 20.,
každého měsíce o 10.
hodině.

Expedicí se nachází v ho-
stinci u arcivévody Ště-
pána.

Kdo všeckna čtyry čtvrt-
letí odebere, obdrží pra-
emii.

DALIBOR.

Předplácí se: čtvrtl 1 zl.
půll. 2 zl., celor. 4 zl.
rak. č. S poštou: čtvrtl.
1 zl. 15 kr., půll. 2 zl.
30 kr., celor. 4 zl. 60 kr.
rak. čísla. Pro státy ně-
mecké: půlletně 1 tol.
20 nov. gr., celoročně
2 tol. 40 nov. gr.

Hudební časopis s měsíční notovou přílohou a s roční praemií.

Odpovědný redaktor:

Emanuel Meliš.

Josef Leopold Zvonař.

„Sobě neodpuš nic, jiným všecko.“

V bývalém berounském kraji u paty vrchu, v dě-
jinách českých známého, Velizu, malou míli od Hudlic,
rodiště Jungmanna, leží prostřed lesů, polí a luk došti
velká ves Kublov. Sousedstvo její, hrady Točnick a Že-
brák, Zbirov, Tejšov a Křivoklát jsou v dějinách zná-
mější než ona. Byla dle Hájka jedna z těch vesnic,
které daroval kníže Jaromír sluhovi svému Hovorovi
z vděčnosti, že ho vyprostil z oukladů od Hřivce a Vr-
šoviců mu nastrojených. Jest tedy stará dost. Slavnými
muži se nehonosi jako ku př. její sousedka Hudlice.
Ačkoli dává kolik hlav ročně k vojsku a ačkoli se syn-
kové její bívali statně u Kulmu, Leipciku a bili se vnej-
novějších časech v Netalii: nehonosi se ještě žádným
generálem. Necht. Nemusi stavěti monumenty, a co
není může ještě býti. Není však přece bez svých vý-
tečnicků. Narodili se tam Josef Frýbert, znamenitý, ač-
koli neznámý hudebník, a Josef Jetel, nyní královský
varhaník v Odense. Oba byly vycvičeni v ústavu pro
slepce na Hradčanech. První byl dobrý houslista, fle-
tista, klarinetista i pianista, druhý byl zase výborný kor-
nista. Osud prvního byl smutný. Zbaven zraku do-
čista, trávil suchopárný, ať nedím bídný život mezi
svými. Jedině hudba mu ulehčovala poněkud jeho stav.
Hezká flétna a obstojné housle, které nástroje si z Prahy
přinesl, byly jedinou jeho zábavou. Piana, po kterém
toužíval, nedosáhl. Nedostávalo se mu na něj peněz.
Šťastná náhoda mu nezjednala nic více, než maličký kla-
vir se čtyrmi oktávami. Ten však ho těšil více, než
mnohé Erardovský patentní „křidelník.“ Na tom hrá-
val, co se na něm hráti dalo. Jelínkovy variace, Ve-
brovu „poslední myšlénku,“ Oginského polonésy a po-
dobné. Humlovo A-dur Rondo, kterým kdys v Praze
při výročních produkcích v ústavu hosty bavíval, nedalo
se na něm provésti, čehož litovával. Jeho soudruhovi
Jetelovi byl osud příznivější. Vydal se na uměleckou

cestu do Dánska, stal se tam varhaníkem při vyslanské
kapli a později královským varhaníkem v Odense. Prv-
ního kryje již dávno zem. Tento žije ještě.

Kublov jest také rodiště Jos. Leop. Zvonaře.
Narodil se tam dne 22. ledna 1824. Jest nejstarší mezi
svými bratřími a sestrami. Rodičům jeho se nedostalo
podílem vezdejších statků. M ohovitostí jejich jedinou
byla nezadl. [oná] chalupa, zdravé oudy a chuť k práci.
Do školy zavedli syna, když byl půl šesta roku stár a
dbali, aby školu pilně navštěvoval. Jelikož se naučil
doma písmenám na lístku s pověstným červeným ko-
houtem, dárkem babičky, dostal hned první den po pří-
chodu do školy slabykář. Pan učitel L. . ., starý, hodný
pán ho přijal laskavě a daroval mu dvougrošák. Josífek
byl navnaděn a myslil že dostane dvougrošák po každé.
Než — zmýlil se. Proto pak chodil přece rád do školy.
— Strejček Josefův, výše jmenovaný Frýbert, byl do-
brý hudebník. Ptal se ho, nechtěl-liby se „taky učiti
muziku?“ Josef kýval hlavou a řekl „ju.“ To samé
se ho ptal pan učitel. Shodli se, a Josef začal se sla-
bykováním slov také slabykovati noty. Naučil se jme-
novati noty „okrouhlé, bílé, černé, jednovázané,“
poznal „esa, půle“ a začal zpívat.

(Pokračování.)

Kde domov můj?

Příspěvek k historii této písně.

Kdo nezná jméno slavného a zasloužilého skla-
datele znárodnělé písně „Kde domov můj?“ Komu by
nebylo známo jméno „Fr. Škroup,“ jenž nás tak krás-
nými písněmi, čtvero zpěvy a národní operou „Dráte-
ník“ obohatil? Než všechny jeho skladby, jejichžto
počet značný jest, nezaručilyby jmenu jeho takou
trvanlivost a vděčnost národu českého, jako píseň:
„Kde domov můj?“ Kdyby výtečný náš rodák, jenž
nyní vzdálen své vlasti v Rotterdamě co první kapelník
žije, jediné tuto píseň byl složil, uchovalo by se přec

(SV)

ML5

.D198

(1861) roč. 4

na věky jméno jeho v paměti každého věrného Čecha. A kdo by neznal světoznámou píseň „*Kde domov můj?*“ píseň, kteráž ve všech vrstvách obyvatelstva vlasti naší, v salónech a koncertních sálech, v dílnách a u pluhu nesmírné pochvaly dochází. Dlouhá léta byla takřka v zapomenutí, až pochvalou jiných národův vyznamenána byvší, též ve vlasti naší, kterouž píseň tato vychvaluje, přívětivě a vřele přijata jest. Nebude snad od místa, když některá historická data o písni této laskavým čtenářům sdělíme.

Dne 21. prosince 1834 dávala se poprvé na Pražském jevišti *Tylova* fraška: *Fidlovačka*, aneb *žádný hněv a žádná rvačka*. Obsahoval volné k sobě zřaděné ohrazy z Pražského národního života, kteréž však, jak se alespoň tehdejší kritika o nich vyslovila, z příznivé stránky pojmuty nebyly. Co kuriosum slušno při tom podotknouti, že též některé německé partie ve frašce té velkány byly, kteréž v rukou paní Allramové a p. Feistmantla byly. František *Škroup*, tehdejší druhý kapelník u Pražského divadla, složil hudbu k této frašce, kteráž se k jeho prospěchu provozovala, uživ z části *českých národních písní*, a podav v ní své vlastní skladby — *písně a tance*. Devatenácté z 21 čísel, jež fraška tato obsahovala, jest nyní náš „*Kde domov můj?*“ jež p. Karel Strakatý, co slepý, žebravý muzikant, přednesti měl. Píseň tuto dokončil Frant. *Škroup* teprv několik dní před provedením, jelikož Tyl při svém nepravdělném způsobu psaní poslední část frašky list po listu F. *Škroupovi* dodával. Frant. *Škroup* obdržev text písně „*Kde domov můj*“ nedlouho před představením složil hudbu k němu v pozdní noci u lože své nemocné choti.

Píseň tato nedošla při prvním představení frašky žádného úspěchu, ano jistý kritik vyčítal skladateli, že vlastní melodie mezi národní vpletl. Pan *Škroup*, pravil též kritik, užil, dle udání spisovatele, národních nápěvů a to s velkým účinkem. — Překvapilo nás to však naproti tomu, že jsme při velké bohatosti domácích nápěvů a při snadnosti, s jakouž se s nimi zacházeti dá, cizí motivy slyšeli.

Vytištěna byla píseň tato poprvé r. 1835 ve sbírce „*Věvec*“ od *Chmelenského* a později od Fr. *Škroupa* redigované a v tomž čísle nachází se též druhá, z frašky „*Fidlovačka*“ vyňatá píseň „*Vane větrík po lučinách*.“ Avšak navzdor uveřejnění zůstala píseň „*Kde domov můj*“ tato perla českých písní takřka nepoznanou a neznámou, až pak pan *Karel Strakatý* v Mariánských lázních a *Pišek* ve Frankfurtu a v Londýně s neslýchaným výsledkem ji zpívali. První zpíval jí r. 1841 v koncertě v Mariánských lázních, kdež následkem šťastného vyhojení opět svůj ztracený hlas obdržel, a jmenovitě ze strany přítomných zde Polákův nadšené pochvaly do-

sáhl. Následkem toho nestačila se píseň tato ani opísovati. S Poláky putovala, avšak se změněným textem na všechny strany. Neméně zajímala se pro tuto píseň v Mariánských lázních přítomná ruská kněžna Urusovová, kteráž jí ještě téhož roku v nejvyšších kruzích v Petrohradě platnosti dodala. Frankfurtští penězoměnci, v dotčených lázních prodlévající, uvítali píseň tuto co starou známou; slyšeliť jí doma v saloně barona Rothschilda, kdež jí *Pišek* se skvělým výsledkem přednášel a zamílovali si ji velice.

Neobyčejná obliba, jížto píseň tato všude za hranicemi českými a jmenovitě v Anglicku dosáhla, byla příčinou, že i ve vlasti zpívati se počala. Teprv když v cizině dlouho tázáno bylo „*Kde domov můj*“, byla píseň tato od českého národu uznána a přijata. Vyšla tiskem několikrát a byla i do němčiny přeložena. Nejprvé ji přeložil prof. *Svoboda* a jeho překlad drží se jen co do smyslu originálu; lépe se podařil překlad německý školnímu radovi p. *Wenzigovi*, jenž jí takřka doslovně v němčině podal.

Nyní ozývá se píseň tato téměř všude po Evropě; v nejnovějším čase hráli ji, jak jsme se v těchto listech zmínili, hudebníci čeští v Cařihradě. V Africe vryli ji čeští cestovatele do pyramid a v Smyrně zpívali ji v hospodě krejčovští tovaryši. Že se v Americe i v Australii pěje, netřeba podotýkati; neboť kde jen věrný české vlasti syn přebývá, všude ozývá se píseň *Škroupova*: „*Kde domov můj?*“

Znárodnělá píseň tato veškána je od rozličných skladatelů do hudebních quodlibettů a potpourri, a v nejnovějším čase uspořádal ji p. Fr. *Pivoda* velmi vkusně pro piano.

Z Vídně *).

(Slovanská beseda. — Slečna A. Zadrobilková. — Filharmonické koncerty. — Hellmesbergerovo kvartetto. — Koncert pro vdovy a sirotky.)

Dne 18. pros. odbývala se u Šperla *Slovanská beseda*. Nemějte mi právě za zlé, že užívám tohoto

*) Došly nás o slovanské besedě ve Vídni tři dopisy. Poslední od 25. prosince od našeho milého přítele pod šifrou — — — nemohli jsme již uveřejniti; avšak vyjímáme z něho, že se ve Vídni zařizuje slovanský zpěvácký spolek řízením horlivého a činného prof. p. Förrchotta. Každou sobotu budou se odbývati cvičení v místnostech školy k zvelebení zpěvu kostelního. Mimo to zmínjuje se lýž p. dopisovatel, že sl. A. Zadrobilkové věnován byl věvec, kterýž zdobil díla básníka jihoslovanského A. Kačić-Miosića a že naše nadaná krajanka ještě několik koncertů uspořádá. Redakce.

jmenování, měl jsem spíše říci: *jihoslovanská* a *česká*, neboť o jiných Slovanech, o Polácích, o Rusech atd. v programu žádného a u Šperla málo bylo zpo-
menuto. Ale stává u nás ve Vídni toho již obyčeje, že jmeno „*Slovanská beseda*“ v jedno srostlo s tě-
mito podniknutími, nechť i hosté ovšem nazvíce čeští se v těchto skvěle osvětlených sálech nacházejí, přec s rozumem svým často v egyptických tmách vězí, jeden druhého se tážíce: „Rozuměls?“ — Ne — Já také ne ... až se opět znovu narodíme! Mohly by se dáti programy aspoň ve *dvojí řeči*; ale proč — na koho by se ten ohled bral?! U př. 18. prosince. Či je Srbů zde více nežli nás Čechů, Moravanů a Slováků? Arci že není. Řeknou-li někteří pánové: Toť byla přece *všeslovanská schůzka*, věnovaná nyní k stoleté paměti jihoslovanského *Andrije Kačić-Miošića*, nenásleduje z toho, že také všichni hosté všem nářečím neb tomuto hned by rozuměli. Panslavistů je málo — a lid středního stavu? Ach ten může jen poslouchati, ať je rád, že byl pozván. Musíme zde připomenouti, že o vlastní vůli nikdo tam jíti nesměl, jenom k pozvání *). Škoda jazyků, kteří mluví o národa vševzájemnosti! Tuto nebyla všeslovanská ani stavová.

Přístupme k besedě samé, k jejímu rozvinutí. — Juž před sedmou hodinou s večera navzdor opozdilému a střemhlavému zvaní stran výboru bylo vše plno, a sotva se mýlíme, že na 2000 hostů naplňovalo rozsáhlé síně Šperlovy. Výbor z Čechů, Moravanů a Jihoslovanů stál hodně na svém místě a šetrností zvláštní zejména k výše postaveným, se vyznamenal, a kroj byl míchaný u obecnstva, francouzský a *slovanský*, řeč panovala *srbská — česká — z částě i německá*. Program jen panslavistům přístupný záležel z dvou oddílů, z koncertního a z přívěsku: ze skladeb od obou Štraussů,

Počátek učiněn českým proslovem, složený od Horváta p. N. M. *Špuna*. Práce jako přednes byl mdlý. Dostalo se mu vyvolání. — Pan *Blaha*, úd dvorního orchestru operního, došel u obecnstva vřelé pochvaly za namáhavý a zdařilý přednes *variací* na „*slovenské národné pesme*,“ užívaje zvláštního rohu à piston. Ale roh mezi piánem a sborovými zpěvy se jaksi divně vyjímá. — Pěvec při cis. opeře, náš vznešený *Al. Ander* zpíval „*české národní písně*“ (v programu n. př. stojí: „česke pesme“ —!) — jak vždy krásným a čistým hlasem, mistrně a půvabně. Při písni „*Kde domov můj?*“ obecnstvo *jásalo, tleskalo, volalo*, až musil *tříkráte* opakovat; znovu se zdvihl jásot, nové nadšení, kdy počal: „*Horo, horo, vysoká jsi!*“ *Zase opakovati*

musil po dvakráte. Zpěv jeho postavil *korunu* této besedě. P. E. *Förchtgott-Továčovský* uspořádal tři sbory*).

Napřed postav se Sláve!

Sbor slovenský od M. Jenko

1. Napřed postav se Sláve! K boji jinošská krev! ať za blaho vlasti tvé zavěští puška hněv. 2. Se zbrání ku postrachu neseme vrahu hrom! krví jich psáti v prachu, co týrali náš dóm.	3. Drahá máti jest prosila, ruce kolem beder vila, a plakala moje milá: „Ostaň tuto, nechod' v znoj!“ 4. S Bohem máti, milko zdráva; matkou mně jsou vlasti práva, milenky pak česť i sláva, hajdmo, hajdmo za ně v boj!

Přel. Karel P. Smrt.

Druhý sbor český „Hlas z Blaníka“ od H. *Vojáčka* dokonalostí prvním se rovnal; následoval pak třetí: horváto-srbský „Švakomu svoje“ neméně zdařilý. Všechny tyto sbory svědčí o důkladném ředitelském talentu páně *Förchtgottově*. Počet zpěváků byl mezi 40 až 50. Obecnstvo uznalo vděčně snahy jeho. Chvalně známá a nadaná sl. Alb. *Zadrobilková* z Prahy přednášela romanci od svého mistra Al. *Dreyschocka*, pak přetěžkou „*Lucia-Fantasia*“ a okouzila svým půvabným přednesem veškeré obecnstvo; převýšila každé očekávání a zasloužila si tak v úplné míře přivítání, jehož se jí sotva vystoupivší ze všech stran hlučně dostalo. Konečně provedla umělkyně tato „*Slovenske narodne pesme*“ — transkripcí na piano výborně a po každé přestávce všeobecným pochvalem a potleskem byla vyznamenána. Můžeme říci, že, co se posud dávalo těchto besed ve Vídni, žádné debutantce takové cti se nedostalo, jako naší umělkyni. — Dva mladíci podali jí o její úctu sepsané *básně*.

Toto koncertní oddělení počalo před osmou a trvalo až do $\frac{3}{4}$ na jedenáctou. Zajisté dosti unavující rozvrh. Jako přívěsek a druhý díl sloužily polky a valčíky i kadrylly od Štraussů; píseň „*Widmung*“ od Fűchsa atd. Když zazněla „*Kadrylla Slovanská*“ od Ivana Štraussa, zdvihlo se nesmírné rozjaření a volání: Sláva, Živio! Musila se opakovati, jakož i „*Srbská kadrylla*“ od Iv. Š. — Štrauss věru dávno již tolik pocty nadošel! —

Obecnstvo bylo veselo, v nejrůžovějším rozmaru; mezi vyššími hostmi skvěl se bývalý ministr osvěty p. hr. *Thun*, kn. *Čartoryjská*, kníže *Gagarin*, baron *Tornov*, hrabě *Potocký*, *Mercandin*, representanté ruského poslanectví, od vojska více vznešených důstoj-

*) O stavech našeho lidu ve Vídni promluvíme bohdá brzy!
Dopisovatel.

*) Z nichž pro obsah první pěkný slovenský od Jenko v překladu českém podáváme.
Red.

níků a j. Život mezi hostmi byl bratrský i s Němci. Živio a Sláva! Sláva i Živio! bez přestání. Jestli budoucí Slovanský bál (10. února 1861), jenž na programech nešetrným způsobem v němčině oznámen jest též tak skvěle — díky výborným silám a nech jednostrannému přec účinnivému výboru, pak zvoláme také rádi: Sláva — Živio!

K. Vídeňský.

Z Vídeňských listů dočetl jste se zajisté, jakých znamenitých úspěchů naše roztomilá a genialní krajanka, sl. Alb. *Zadrobilková* svými koncerty dosáhla; mistr Alex. Dreyschock může skutečně pyšným býti na tak znamenitou žákyni; avšak sl. A. *Zadrobilková* nezapírá nikde zajisté svého mistra. Velké přednosti mistra Dreyschocka zrcadlí se též v jeho žákyni: lehkost a elegance v úhozu, úplně vyvinutá technika, zběhlost a duchaplný přednes jsou okrasou její hry, kteráž každého nestranného posluchače mimovolně pro sebe získá a roznítí; k tomu dlužno připočísti skromný a to v největším stupni vynikající zjev umělkyně a její způsob hry, jenž prostý jest vši koketerie a zevnějších šibřinek, kteréž bohužel u větší části moderních pianistů naleztí lze. Slečna *Zadrobilková* zbudila přednesem Schumannova klavírního koncertu všestranného podivení, neboť hrála jej s takou precísi, jakouž jen u pianistů první velikosti nalzáme. Kusy, jejichžto přednesem se nejvíce vyznačila, jsou: *Perpetuum mobile* od K. M. Webra, a koncertní polka od A. *Dreyschocka*, ježto se všemi nejjemnějšími nuancemi přednesla. Hrála je tak, jak jsme je od nejduchaplnějších mistrů často slyšovali. V 2. koncertu přednášela sl. A. *Zadrobilková* Beethovenovo trio (D-dur op. 70) s velkou rozvahou a správností, ačkoliv se upříti nedá že naše nadaná a mladistvá krajanka výše pravého pojmutí ještě nedosáhla a že jmenovitě fyzické síly se jí nedostává, což se v jejím útlém mládí ani žádati nemůže. Variacemi Es-dur od Haendla došla koncertistka skutečně bouřlivého potlesku; avšak přednášela je také s nejdokonalejší bravurou a uhlazeností. *Dreyschockova* nejnovější mazurka pro slečnu A. *Zadrobilkovu* schvalně složená náleží k nejpůsobivějším skladbám znamenitého mistra a dosáhla nejživější pochvaly brilliantním přednesem mladistvé umělkyně. — Že koncertní sezona podzimní u nás velmi živá byla, již jsem Vám sdělil. Nejvynikající výkony byly *filharmonické koncerty*, jejichžto první cyklus ukončen jest a jelikož účastenství a zájmy pro tyto koncerty v obecnstvu v takém stupni se zbudily, započnou filharmonické dne 13. ledna 1861 druhý cyklus ze 4 koncertů sestávající, na něžto navzdor masopustu všechna místa zadána jsou, anto programy velezajímavá orchestrální díla slibují. Mezi jiným praví se, že v příštím filharmonickém koncertu provedena bude „Lovecká symfonie“ od Bed. *Kittla*,

což věru žádoucno jest, anto tento výtečný skladatel a jeho orchestrální a operní díla ve Vídni docela neznáma jsou. — Hellmesbergerovo poslední kvartetto poskytl zvláštní zábavu brilliantním a duchaplným přednesem podvojného kvartetta od L. Spohra (E-dur), v němžto se též pánové Kasmayer, König, J. *Král*, slavný virtuos na violu d'amour a Kupfer zúčastnili. V příštím kvartettu přednesl obezřelý a výborný ředitel filharmonických koncertů, pan Otto Dessoff sonatu s panem Hellmesbergerem. — Koncert ku prospěchu ústavu pro vdovy a sirotky přinesl letos ouverturu k Ifigenii od *Glucka*, 42. žalm od Mendelssohna a „Davide peniteute“ od W. A. Mozarta, z nichžto poslední dílo velké obliby došlo. Těmito skladbami ukončila se sezona letošního roku a přejeme srdečně, aby se poměry časové velmi příznivě usůsobily a tím libezné umění v čase postním mile se rozvinulo.

J. Král.

Myslivoček.

Výjevy ze života českého umělce.

Bylo to dne 9. března r. 1737. Zima zdála se loučiti se zemí. Stenající bouře představovala smyslně vzdechy, v kotouči se vířící sněh zmatené myšlenky a ledový vítr hrůzu umírajícího před smrtí.

V malém mlýně v Nuslích blíž Prahy bylo živo, neboť všechna kola byla v pohybu a mlynářští stačili sotva mlýny obsluhovati. Náhle přikvapil mlynář, silný čtyřcátník do šalandy a svolav své chasníky, poručil jim, aby mlýnská kola dnes zastavili.

„Radost a štěstí nhostily se dnes v mém domě,“ řekl, „dnes ať každý se se unou raduje, neboť milostivý Bůh dvojčaty mne obdařil. Odložte dnes vsichni své práce! Chudé ženě, která dnes své žito k mletí poslala, darujte korec mé nejlepší žitné mouky; pro svou ať si zýtra přijde.“

Na to vzal dva chasníky s sebou do sklepa a dal jim sud vína do šalandy donésti.

„Píte na zdraví mé ženy a mých milých hostů.“

„Ať žijou,“ byla odpověď na jeho slova; mlynář však kynou rukou poručil jim, aby nehřmotili.

„Těšíme se s Vámi,“ řekl stárek, „avšak radost chasníků jest příliš velká; nemůžeme býti tiši a pokojni. Dovoďte pane otče, abysme si víno v stodole vypili; tam za potokem, můžeme jásati a veseliti se, a panímáma nás neuslyší; jestli pak někdo z nás bude napilý, najde také hned lůžko na mlatě.“

Mlynář se usmíval.

„Ty jsi na všechno připraven,“ odvece, „nuže pro mne — jděte si do stodoly.“

Mlejnice se zavřela; chasníci spěchali s vínem do stodoly, která asi dvě stě kroků za potokem vzdálena byla, a hospodář zastrčiv závoru u vrat domu, šel do světnice ke své choti.

Anna byla veselá, a ukazujíc na dítku, jež vedle ni spala, tázala se ho, jak se prvorozený jmenovati bude? — Muž ji přenechal na vůli.

„Ať má tedy tvé jméno;“ řekla žena.

„Nikoli,“ odpověděl muž, „přinesl takorčka jméno své s sebou na svět, budoucí svátek padne na den svatého Josefa — jmenujž se *Josef*.“

Rodiče se ještě v žertu spolu pohádali stranu jména; konečně povolila žena, a uzavřelo se, že prvorozence Josefa, a druhého Jana křtíti dají. — Stařena, jež brzy s matkou, brzy s dětmi zaměstnána byla, prosila manžela, aby se odstranil, jelikož paní poklidu zapotřebí má. Nerad ji poslechl. Políbiv ještě jednou manželku a dítku svá, přál ženě dobrou uoc a odešel. Zatím ustlala stařena malou postélku pro dvojčata, postavila ji do kouta komory, a podívavši se ještě jednou na nemocnou matku, lehla si blíže postélky. — Brzo bylo vše ticho a obyvatelé komory všichni již tvrdě spali. Šťastný otec také si lehl do postele; ležel však na ní polobdící, přemýšleje o budoucnosti své rodiny.

Fičící vítr rušil ticho noční, a ze stodoly ozýval se vejskot veselých chasníků.

Myšlenky polodřímajícího mlynáře zmizely brzy a mlynář padl v hluboký a tvrdý spánek. Najednou cítil se silnou rukou ze sna probuzena.

„Vstaňte! pro Boha, vstaňte pane otče a pohledněte z okna,“ zvolal známý hlas.

Zcela uleknut vyskočil z postele. Jasně osvětlena byla světnice; pohled jeho padl na okno — stodola stála v jasném plamenu.

„Zhasněte světla,“ zvolal ještě ospalý, aniž by vlastně věděl, co mluví — dlouho ale nepřemýšleje skočil s okna ven a spěchal k spáleništi. Jasně rozlehal se zvonků hlas z blízké vížky ve Vršovicích, a oby-

vatelé okolních vsí sem spěchali. V nebezpečnosti tomto, v němž se nacházel, nepozbyl přítomnosti ducha, tak že slova a rozkazy jeho alespoň k jakémusi pořádku při hašení vedly. Avšak oheň posmíval se všemu namáhání, neboť strašný vítr rozučoval ho vždy více, a jako ohňový dešť litaly jiskry v povětří; daleko široko odnášel vítr hořící šindele, a než někdo na jiné neštěstí pomyslití mohl, byl mlýn už v jasném plamenu; majitel zaměstnán zachráněním stodoly, obrátil náhodou pohled na svůj byt — okov spadl mu s ruky, oči upíraje na místo, kdež jeho nejmilejší rodina se nacházela, zůstal zde státi bez pohybu a s rozpřaženými rukama, nejsa s to z místa se hnouti. Daleko se rozšiřující záře požáru zbudila také pozornost novoměstského povězného v Praze, a šestkrát po sobě následující bití zvonu na poplach probudilo pražské měšťany ze sna. Ačkoli toto zvonění obyvatelům oznamovalo, že nebezpečnost jest za Prahou, hrnuli se přece všichni v houfech skrze ulice k věži, kde světlo svítilen polohu místa ukazovalo. Jeden z nejprvnějších lidí, kteří za otevřenou žitnou bránu se hnali, byl muž velmi podivné postavy. Divoce se vila jeho dlouhá černá křtice, plápolajíc kolem čela a týla; z vousů, jimiž celý jeho obličej zarostlý byl, nebylo poznati, že tento muž toliko čtyryadvacet let čítá; bledé jeho tváře vyzrazovaly žal, a tmavé, nepokojně se točící oči, sklíčné pohnutí jeho mysli. Oblek jeho převýšil však ještě nadobyčejnost. Měl střevíce s velkými přeskami na svých až ke kolennoum nahých nohou, jež od toho místa s černohebdávnými spodky oděny byly; sprostá košile přikrývala hořejší tělo a přes ní měl šedivý plášť, jenž řetízkem okolo krku upevněn byl. Čím rychleji tento muž k místu spěchal, tím lehčeji vznášel se větrem nešený plášť v povětří, a zdálo se jakoby tento zvláštník v povětří letěl. Nejpodivnější však bylo, že houslemi, jež v ruce držel, v povětří točil, jako by jimi cestu ukazovati chtěl.

(Pokračování.)

FEUILLETON.

Z Prahy.

Stavovské divadlo. (Opera.) Nový rok 1861 nastoupil dráhu svou a s ním kyne i českému divadlu a jmenovitě operě v češtině lepší budoucnost. Jak se dovidáme, bude se tento rok třikrát v týdnu česky hráti a jednou za týden má česká opera na jevišti se objeviti. Kéž by tomu bylo tak! Jak rádi budeme podávati zprávy o české operě, kteréž se zajisté rádných pěstitelů dostane. Pro lepší přehled podáváme zde seznam všech r. 1860 provedených oper. Nejvíce zastoupena byla škola francouzská. Meyerbeer 25krát;

a sice: „Dinorah“ 14krát, „Hugenotté“ 7krát, „Prorok“ 3krát a „Robert“ 1krát; Auber 8krát; a sice: „Němá z Portici“ 5krát a „Bálová noc“ 3krát. Halevy 7krát; a sice: „Židovka“ 6krát a „Mušketýři“ 1krát. Mehul 6krát; a sice: „Josefa jeho bratři.“ Adamův „Postilion“ 3krát. Boildieu 2krát; a sice: „Bílá paní“ 1krát a „Jan Pařížský“ 1krát. Heroldova „Zampa“ 2krát. Thomasův „Cadi“ 2krát. Balfe 2krát a sice: „Cikánka.“ Isouardova „Popelka“ 1krát. — Operetky Offenbachovy 14krát; a sice: „Orfeus“ 5krát;

„Martin houslista“ 5krát; „Svatba při svítlu“ 3krát a „Manžel přede dveřmi“ 1krát. Po ní následuje škola německá: Mozart 13krát; a sice: „Kouzelná fletna“ 5krát; „Figarová svatba“ 5krát a „Don Juan“ 2krát. Wagner 8krát; a sice: „Rienzi“ 5krát a „Tannhäuser“ 3krát. Weber 5krát; a sice: „Čarostřelec“ 3krát a „Oberon“ 2krát. Flotov 5krát; a sice: „Marta“ 4krát a „Stradela“ 1krát. Gluckova „Iphigenia“ 3krát. Lortzingův „Cáratesař“ 3krát. „Veselé ženy Windsorské“ od Nikolaie 1krát. Konradova operetka „Rübezahle“ 5krát. Nejméně zastoupena byla italská škola: Donizetti 11krát; a sice: „Lucretia“ 4krát; „Linda“ 3krát; „Lucia“ 2krát; „Nápoj lásky“ 1krát a „Marie, dcera pluku“ 1krát. Rossini 10krát; a sice: „Lazebník Sevillský“ 4krát; „Tell“ 3krát a „Othello“ 3krát. Verdi 8krát; a sice: „Troubadour“ 5krát; „Ernani“ 2krát a „Rigolletto“ 1krát. Belliniho „Norma“ 6krát. Ze seznamu tohoto viděti, že se vkus obecenstva Pražského lepší a že více si váží vnitřního obsahu, dobré charakteristiky francouzské a německé školy; než líbeznosti bez významných nápěvů italské školy. Jen ku předu. E.

— Israelité v Egyptě, oratorium od Haendla. Velkolepé toto oratorium slyšela Praha ponejprv dne 3. dubna 1855 v sále na Žofíně a po druhé dne 23. prosince 1860 v těch samých místnostech. Čtyry sbory a sice: orchestr divadelní, konservatorium, sbor Cecilský, Žofínská akademie, zdejší německý zpěvácký spolek mimo jiné milovníky hudby účinkovaly v této ohromné skladbě pod ředitelstvím kapelníka Jahna. Oratorium toto sestává z dvou oddělení. První vypravuje o sedmi ranách na Egyptany poslaných; druhé pak projevuje díkoplňné city za osvobození Israelitů z podnoží Faraonova. V celém druhém oddílu převládá živel lyrický. Veškerá síla v oratoriu tomto záleží nejvíce ve sborech, jež v tomto díle více zastoupeny jsou, než recitativy a kdyby tyto poslední stejnou váhu se sbory držely, mohlo by oratorium toto, dle našeho mínění o palmu s „Mesiášem“ závoditi. Jak hluboce pojal a jak mistrně provedl geniální duch Haendlov biblickou tuto věst. možná nejlépe poznati z ohromných, až k úžasu mohutných sborů. Arie a recitativy v oratoriu tomto jsou plny citů, dojmavosti a krásy. Solové partie byly v rukou slečny Grabingrové, Mikové — a paní Schmid-Procházkové, kteréžto své úlohy správně a svědomitě provedly, pak v rukou pánů Lukese, jež svou výbornou deklamací, nejjemnějšími nuancemi ve zpěvu a uměleckým přednesem vůbec obecenstvo k nejhluchnějším potleskům roznítit. Chvalně si počínali v solových partiích též pánové, Hertsch a Eilers. Při této příležitosti musíme se zmíniti o velké nešetřivosti mladé ale v přepychu žijící zpěvačky Luccové, kteráž tři dny před hlavní zkouškou zpívati odřekla. Místo ni převzala sl. Grabingrová úlohu její. Konečně zasluhuje též dutku zdejší něm. zpěv. spolek, jež se velmi málo v provozování tomto zúčastnil. Pan Jahn byl za zdařilé provedení od obecenstva vyvoláním odměněn.

— Třetí humoristický od redaktora „Dalibora“ uspořádaný věneček došel, praví „Morgenpost“ neobyčejného účastenství a velké pochvaly. Z českých sborů „Dcerám českým“ od F. Gernerera — „Vlastenecká“ (polka)

od Hynka Vojáčka a překrásná „kadrylla“ z československých písní od Ferd. Hellera muselo se poslední opakovati a všechny sbory byly vedením čilého p. Hellera s chválou přijaty. Zdatní pianisté pánové: Ed. Nápravník a Lud. Procházka přednesli na piano pro 4 ruce ouverturu k národní polské opeře „Halka“ od St. Moniuzski a ouverturu na národní písně od Tittla a zbudili zvláště poslední nekonečnou bouři potlesku. Naudaná altistka sl. Marie Körschnerová zpívala dvě písně „Poletuje holubice“ (práce konkurenční) od ... a „Píseň Čecha“ od Rosenkranze s citem a výrazem; nezdála se však tentokrát býti dobře disponována. Mimo to slyšeli jsme chvalně známého skladatele písní, pana Fr. Pivodu, jež dvě písně svého bratra Kašpara Pivody: „Anička“ (slovenská) a „Svorný duch“ s takým výrazem a s takou horoucností zapěl, že ještě na všestranné přání své písně přednesl a nesmírnou pochvalou obsypán byl. Pánové J. L. Lukes a Fr. Pivoda roznítili obecenstvo přednesem dvou duett „Milostná“ — a „Ach, kéž jsem zpěvným ptáčkem“ od Lud. Procházky a museli poslední na všeobecnou žádost opakovati. Synfonie pro dětské nástroje od Romberga, zbudila všeobecnou veselost, kteráž však provedením bolestné tragedie „Rytíř Šnofonius a princezna Mordulina“ od Gallata mnohem více zvýšena byla. Pan Přerhof, osvědčil svou výtečnou deklamací, že i méně zápalné svaly smíchu četného obecenstva v křečovitě kolotání uvéstí dovede. Zvláště se líbila deklamací „Vysloužilce“, již pan Přerhof v kostumu výborně a s pravým výrazem přednesl. Pan Přerhof byl mnohokrát volán. Tíž uspořadatel, pan redaktor E. Meliš byl za tuto příjemnou zábavu vyvoláním vyznamenán.

— Výtečnice na housle, sl. Rosa d'Or koncertovala před nedávnem v Hirschbergu a zbudila svou půvabnou hrou velkou sensací. Hrálal mezi jinými fantasii na znamenitý sextett z „Lucie“ pro housle bez průvodu od St. Lubína.

— Turecký buben. Výtečný zhotovitel nástrojů, pan Václ. Červený zhotovil a zaslal zde ležícímu pluku prince vladaře Pruského čís. 34 velký turecký buben, jež se nejen zvláštní elegancí, alebrž též překrásným a výdatným tónem vyznačuje. P. V. Červený získal si zhotovením tohoto dle svého nálezu vyvedeného bubnu velkou zásluhu o hudbu vojenskou. Tyto bubny jsou uejen laci nější, než všechny ostatní, ale též velmi trvalé. P.

— Výteční žáci zdejšího konservatoria, p. Simandl, kontrabassista a p. Otto Führer, syn znamenitého Rob. Führera (bassista) byly následkem rekrutůrky před nedávnem k vojsku odvedeni. Bylo by věru žádoucí, aby žáci tohoto ústavu osvobozeni byli od služby vojenské; neboť umělecká dráha jejich je takto navždy přerušena.

— Následkem od nás vypsání ceny za nejlepší hudbu k písním „I šepce kvítí“ od Antonie Körschnerové a „Poletuje holubice“ od V. Crhy došlo nás dvacet skladeb, kteréž jsme soudcům, panu Fr. Blažkovi, prof. harmonie na škole varhanické, panu Fr. Voglu, prof. zpěvu na konservatoriu a panu J. L. Zvoňarovi, řediteli Žofínské akademie k posouzení odevdali. Po důkladném uvážení přiřkli páni soudcové první cenu na text „I šepše kvítí“ písní s heslsm „Pějme

vlasti“ a první cenu na text „Poletuje holubice“, písni se znamením (??). Co skladatel první písni objevil se pan **Eduard Nápravník**, pianista a skladatel v Praze; co skladatel druhé písni, pan **Karel Bendl**, pianista a skladatel v Praze. O písni „I šepce kvítí“ od E. Nápravníka vyslovují se páni soudcové p. Blažek: „Písni s heslem „Pějme vlasti“ je živá, vzletupná a průvod velmi dobře volný; skladatel prozrazuje důkladné známosti hudební a písni sama zasluhuje první cenu;“ p. Fr. Vogl: „Nápěv písni s heslem „Pějme vlasti“ má vysoký vzlet a je zpěvná až na nepohodlné B, kteréž však velmi snadno tónem G by se nahradilo; toliko dlužno jak se samo sebou rozumí polohu akordu změnit a E v bassu položit. Písni tato se mi nejlépe líbí a jí bych přiřkl první cenu; Leop. Zvonař: „Písni s heslem „Pějme vlasti“ je živá a průvod dobře volený. Má do sebe hudební ceny a hodí se dobře k přednesu ve větší, smíšené společnosti. Hlasuju pro druhou cenu.“ — O písni na text „Poletuje holubice“ se znamením (??) od Karla Bendla vyslovili se soudcové p. Blažek: „Písni se znamením (??) považuju za nejlepší na text „Poletuje holubice,““ poněvadž se slova s hudbou nejlépe shodují a skladatel prozrazuje jak melodií tak přiměřeným průvodem zvláštní vlohy ku skládání písni;“ p. Vogl: „Písni se znamením (??) není tak originální, jako písni s heslem „Česká krev.““ Zpěv a průvod je velmi plyný, písni však není dosti specifické slovanská. Hlasuju pro druhou cenu.“ Leop. Zvonař: „Písni se znamením (??) má jednoduchý, plyný, živý zpěv, vyjadřuje slova hudbou dosti naivně a přec ne sprostě. Prozrazuje výborné nadání pro písni; ačkoliv ne ještě dosti vytríbený vkus. Hlasuju pro první cenu.“ Dále rozhodli p. soudcové takto o akcesitech. První akcesit na text „I šepce kvítí“ přiřkli soudcové písni číslem 6 znamenáné a co skladatel objevil se pan **Karel Slavík**, ředitel ústavu pro zpěv a piano v Těšíně (v Slezsku); druhý akcesit na též text písni *F S* znamenáné a co skladatel objevil se p. Fr. **Suchánek**, komorní virtuos v Drážďanech. První akcesit na text „Poletuje holubice“ přiřkli p. soudcové písni s heslem „Česká krev a české zpěvy“ a co skladatel objevil se pan **Jos. Matoušek** ve Svárově; druhý akcesit přiřkli p. soudcové písni s heslem „Jednoduchost a nelíčenost“ a co skladatel objevil se p. **Antonín Förster**, právník v Praze. O písni p. Karla Slavíka praví p. Fr. Blažek: „Písni je dobrá, plná živosti a karaktristická; vadí jí toliko dlouhé mezihry a hodí se více pro kruh znalců než smíšeného obecnstva.“ P. Fr. Vogl: „Písni měla by se co do praktičnosti v G posadit. Je sice též velmi vzletupná; avšak $\frac{3}{4}$ takt ruší plynost její. Deklamace je roztržena;“ p. Zvonař: „Písni vyniká v čistě hudebním ohledu nejvíce; nemá nic ovšednělého; v hudbě a ve slově je shodnutí. Nejsem se vším v této písni obsaženým srozuměn, jmenovitě s dlouhými ritornety.“ O písni Fr. Suchánka vyslovují se soudcové Blažek: „Písni je dosti cituplná a je vidět, že p. skladatel v tomto oboru pracoval;“ p. Vogl: Písni je velmi správná; nvsak vynalezení myšlenky obyčejné; p. Zvonař: „Pohybuje se v obvyklých frazích. Vyjadřuje slova básně příliš všeobecně, ačkoliv nezapírá zběhlost a rutinu ve skladbě písni. — O písni p. Matouška praví p. Vogl: „Melodie a rytmus jsou v slovanském duchu, faktura je správná, je komponována

v obyčejném objemu hlasu a došla by proto většího rozšíření, p. Zvonař: „Písni je hudebně zajímavá. Nápěv upomíná na jistou jihoslovanskou písni. V rytmu je však jednotvárná a vypadá jaksi akkomodována k slovu. Ostatně nepochybuju, že by se laikům nelíbila. O písni p. Förstra praví F. Blažek „Písni má něco naivního a národního do sebe,“ p. Zvonař: „Je jednoduchá skladba za vzorem národní písni složená. Chvalná zmínka dostala se písni s heslem „Hlahol“ — „Cit zbujuje cit“ — „Kdo zpěv nemiluje“ na text „I šepce kvítí“, pak písni s heslem „M“ — „H“ — Prostá, skromná, česká jsem, jímžto se po jednom hlasu od soudců dostalo. Žádáme pány skladatele, aby si své skladby s udáním hesla na zpět vzali. Písni první cenou poctěné přijdou co přílohy k Daliboru.

Z Hradce Králové. (Koncert vojenské kapely.) V sobotu dne 22. prosince dávala zdejší vojenská kapela řízením činného svého kapelníka pana A. A má brože velký koncert v divadle ku prospěchu fondro pense kapelníků c. k. rakouského vojska. Slyšeli jsme krásnou ouverturu na české národní písni od E. Tittla, kteráž na všestranné přání se opakovati musela, pak ouverturu k opeře „Cikánka“ od Balfe, kteráž pro umístěnou tam Krovovu písni též velké pochvaly došla. Dále písal obratný člen kapely p. Sloušký variace pro křídlovku a osvědčil znamenitou zběhlost a krásný přednes. Slečna Arnošta Libická deklamovala Tylovu žertovnou báseň „Koruna všech lásek“ s přiměřeným rozměrem a výrazem. V druhém oddělení provedl p. kapelník se svou kapellou velké své potpouri pod jmenem „Humorista,“ kteréž se velice líbilo. Je to mosaický obrázek, v němž dle přírody věrně líčeny jsou hudbou zpěvy ptáků, jízda železnice a jiné výjevy. Všechny skladby šly přesně a správně a p. kapelníku dostalo se nejen od četného obecnstva, alež i od plukovníka v denním rozkazu velké pochvaly.

Z Chrudimi dne 17. prosince. (Hudební poměry. — Konkurs na kapelnické místo. — Vyučování hudbě u čekatelů.) Co ve velkých městech saisona koncertní začala a koncert za koncertem dlouhé zimní večery příjemně králí, jsme my zde u nás v tomto ohledu zcela zanedbání, neboť se u nás zřídka kdy nějaká zábava vyskytne. Pláte se asi proč? vždyť má Chrudim dosi značných sil? Ano musíme vyznat, že máme u nás dosti sil, některé se mohou i k výtečným připočísti, ale příčina je zcela jiná. Že by těm pánům scházelo na dobré vůli, nemůžeme říci, neboť se už vícekrát mluvilo o zřízení hudební akademie a spolku zpěváckého, ale jen mluvilo, ke skutečnosti to ještě nedospělo. Co vím, měli jsme letos jenom 2 hudební akademie a to ještě jenom soukromné (v naší besedě); jednu o velkonocích a druhou v listopadu. — S hudební městskou kapellou se to bohdá také nyní změnilo, neboť vypsala slavná městská rada konkurs o místo kapelnické. Byl již svrhovaný čas, neboť jsme to ještě nikdy necítili, že nám schází obzřelý kapelník, jako v neděli 9. pros. v divadle, kdežto jsme slyšeli ouverturu (sám milý Bůh ví, z kterého archivu jí nynější zástupce vybral), dosti bídne provedenou s velikým solem na housle. Mohlať se dosti dobře hoditi v čas, v kterém pan zástupce v květu

mladosti stál, pro nás se aspoň nehodí, obecnstvo to také uznalo. neboť se ani jedna ruka k pochvale nehnula. Konečně se musím také ještě zmíniti o čekatelích učitelství na zdejších ústavě. Vyučuje se u nás týdně 18 hodin hudbě (jistě to značný počet, jakým se málo který podobný ústav honositi může, z nichž jenom 6 houslim, zpěvu a varhanám připadlo, v ostatních 12. vyučuje se nástrojům foukacím. Rád bych věděl, co prospěje mladíku takovému více, umi-li dobře housle, varhany a zpěv anebo drobet na trompetu a bombardonu? Zajisté bude muset na venku spíše sáhnout k houslím neb varhanám, nežli ku klarinetu a lesnici, neboť na podobné nástroje se najde v každé vesnici hudebník. Zbylo by nám ještě k přání, aby se při jednom českém představení přednesla nějaká ouvertura od slovanských skladatelů, třebaš z českých písní od Tittla. Doufejme, že až přijde nový kapelník, vše se napraví, co až posud zanedbáno bylo.

A. M. K. E.

Z Josefodolu. (Program k produkci zpěv. spolku.) Dne 30. prosince uspořádá zdejší zpěvácký spolek ve spojení se zpěv. spolkem Mlado-Boleslavským v hostiněi Josefodolském produkci, v nížto sbory od Arnošta vévody Saso-Koburgského, Veita, Černého, Beckra, K. Hafra, Mendelssohna, pak české sbory: „Na Rosalindu od E. Tauwitze, „Milenka“ od K. Knittla, „Utonolá“ od Křížkovského pak píseň „Pražská Bětulinka od J. Nesvačby provedeny budou.

—b— **Z Kutné Hory.** (Hudba kostelní. — Zpěvácký spolek.) Nedivtež se tomu nikterak, milý pane redaktore, že Vám o hudebních poměrech zdejších tak skrovných zasílám zpráv, neboť ohlednuli se tu i tam, nevím věru o čem bych psáti měl, neboť v tom pádu odkázání jsme zde pouze na chrámovou hudbu, a o té jsem Vám již svůj upřímný a nestranný úsudek pronesla dokud nebude ředitel kůru duchovní i světskou vrchností patričně podporován, dokud mu potřebných hudebních sil poskytnuto a poukázáno a těmto o slušnou odměnu postaráno nebude, sám o sobě divy činiti nemůže, ač snaha jeho o zdařilé provozování pravých chrámových skladeb v pravdě chvalitebna jest, jelikož dle svého mnoholetého provozování jsem se přesvědčil, že vymýtěny jsou z chrámu skladby lehké a posvátného obřadu nedostojné. Na den sv. Barbory, co patronky slavného chrámu zdejšího provozovaná byla poslední mše Horáková z D-mol — Graduale a Offertorium od Führera, a provedení bylo důstojné, jen bych byl přál, aby zpěvy byly silněji obsazeny bývaly, totéž o strunových nástrojích platí. Čeho se v menších chrámech při slabším obsazení docíliti dá, toho nemožno při téměř obsazení v tak prostranném chrámu docíliti. V adventní neděle provozovány jsou vokální mše od Rob. Führera, a obdivuji tu velebnost těchto krásných skladeb. — Ptáte se co dělá nás zpěvácký spolek? Ten již usnul, neboť jej nepřítelci v klidný spánek uložili. Jakých krásných nadějí vzbuzoval v nás počátek tohoto nejslechetnějšího vyrazení, a jak smutný konec byl mu připraven! Kde dříve veselé se rozléhaly ve společenské síni společné zpěvy, tam nyní rozléhá se flekot karet a hádky o ultimo. Tak se časové mění! Teď mohou snad již ti pánové, jimžto zpěvácký spolek trnem v očích byl, nahlédnouiti, že jest věcí velmi snadnou stávající věc bořiti, ale těžko postaviti, a dychtivě přihlížím k době té,

kdy si asi slavné představenstvo dle zásady svých stanov na vzkrášení spolku zpěváckého, co prvního a hlavního spolku posavadního, vzpomene. Či snad mají zpěváci o dovolení prosit, aby jim popráno bylo v místnostech jim právem příslušících zpívati, a zábavy přispívajícím členům uspořádati smíti. Tím způsobem, jakým se na obnovení spolku pomýšlí, nepřijde se nikdy k cíli: a tak jako při budově třeba porady technického zkušence, tak i zde mělyby k poradě o provedení požádána býti osoba hudebně vzělána a s poměry hudebními seznámená; jinak to nepůjde.

Z Náchoda. (Kostelní hudba. — Zpěvník. — Den sv. Cecílie. — Nová kapella.) Kostelní hudba má v řediteli kůru, v panu Karlu Kejkličkovi ohezřelého a činného zastupitele. Provozují se zde mše dobré a zbožným duchem vynikající. Tak dávala se na den sv. Cecílie mše od Rob. Führera a drnhý den na to velké requiem od Schnabla. Dne 28. listopadu slyšeli jsme velké requiem od J. Vitáska za zesnulého knížete Jiřího z Schaumburg-Lippe. Účinkovalo při něm 36 zdejších zpěváků a hudebníků, kteřížto těžkou tuto úlohu dosti správně provedli. Knížecí a c. k. úředníci jakož i měšťanosta s celou městskou radou, školní ředitel a p. učitelové i s mládeží byli přítomni. Při této příležitosti slušno se zmíniti o zpěvu zdejší mládeže školní. Žáci hlavní a realní školy zpívají již výtečně 54 písní školních, jež se nacházejí ve „Zpěvníku“, od Karla Kejklička v Praze vydaném a přispívají velice k povzbuzení k zbožnosti. Nová hudební kapella mladšího p. Kejklička počíná si velmi statně a účinkuje nejen při rozličných příležitostních slavnostech; alebrž též při službách Božích. Tato kapella hrála v létě v neděli a ve svátek a někdy ve všední den v blízkém místě lázeňském Bělovci a několikrát ve Slezsku a došla všude velké pochvaly.

Z Nové Paky. Druhý svátek vánoční přinesl nám koledy — akademii, uspořádanou činným ředitelem zpěváckého spolku panem Čížkem. Program neby. sice příliš pestrý, ale dosti štědrý, neb 12 čísel obsahoval. Při ouverturách pohřešovali jsme sice vynikající sílu většího orchestru, než skrovný účinkujících sbor tak rázně provedl úlohu svou, že jak „Vojáčko v a 7. slavnostní“ tak i Kurpinského ku potlesku příjemnější ouvertura zaslouženým potleskem počtena byla. Ze sborů, zpěváckým spolkem provedených, nejlepšího výsledku získala Knittlova utěšená: „Šablenka“; bylať prodehnuta jarou živostí, více než všechny ostatní čtvero zpěvy. Tím hlavně se stalo, že Voglův sbor: „Cikáni“ vzdor dobrému provedení žádoucího uznání u obecnstva nedošel. Křížkovského znamenitá skladba „Utonulá“ i u nás veliké obliby došla, ač jí nestejnost v započínání vadila. Rázně přednesl se Voglův „Les a háj“ a Zavrtaľův „Čechoslovan“ uspokojil obecnstvo u veliké míře, tak že co do provedení po „Šablence“ první místo přiřknouti mu dlužno. I ostatní zpěvy „Šohaj“, „Dům otcovský“ a charakteristická „Lovecká“ od E. Nápravníka dobře se provedly. Než nikterak tajiti nemůžeme, že mnohemu ze zpěvů těch bylo by se dostalo výsledku skvělejšího, kdyby se bylo více času věnovali mohlo hlubšímu prostudování. Nesvačbova píseň „Bětulinka“, slušně přednesená panem Širíštěm, velmi se líbila a hojným provázena byla potleskem. Ku pěknému výsledku zábavy

S přílohou.

celé přispěl značně pan Kosinka výborným čtením besedním, jež jsme s velikým účastenstvím poslouchali, sledující trefných vtipů pásmo. Návštěva byla nade vše očekávání tak valná, že znovu pocítili jsme potřebu snadného rozšíření místnosti, a to tím více, jelikož táž místnost i ochotnickému divadlu našemu sloužiti musí. — Zdar Bůh! Jen statně dále rok po roce k dokonalosti rodáci draží postupujte! —d—

Z Pardubic, dne 27. pros. 1860. (Mše Kolesovského. — Koncert.) Na hod Boží, na 1. vánoční svátek provozovala se pastorální mše od Zikm. Kolesovského, ředitele kůru u sv. Štěpána v Praze. Celé dílo jest výtečné. Graduale (sopran a housle solo) provozovalo se od Schnabla, offertorium byl duett pro tenor a baryton od Diabelliho, a každý díl mše sv. se čistě a uhlazeně provedl, což jen o pilných zkouškách ředitele kůru pana Karla Mužíka svědčí. Mnoho a výtečné síly účinkovali na tomto dnu při této slavné zpívané mši. Druhý svátek na sv. Štěpána provozovala se pastorální mše od Láblera do G-dur, graduale: „A deste fidelis“ od Vitáska, offertorium „Nolite timere“ od Bühlera. — Týž den na večer v 5 hodin odpoledne byl ve vkusném sále „Odeonu“ velkolepý koncert k prospěchu „Pardubických chudých“ odbýván. Dovoláním zdejšího p. plukovníka barona Baseliho hrála kapela vojenská řízením obezřelého kapelního mistra p. Zinke dvě ouvertury: „Stradella“ a „Norma“ dosti precizně. Z ochoty převzali slečny: Dumontová a Vanková kusy na piano, a hrály je tak pěkně a uhlazeně, že byly obě od obecnstva potleskem vyznamenány. Píseň, od p. Jodosa z Nové Paky nám doručená „Obrana kontrabasů,“ již reální učitel p. Janda zpíval a mladý konservatorista p. Vostřebal na basu mistrně doprovázel, líbila se obecnstvu tak, že oba byli hojným potleskem odměněni a vyvoláni. Pan Jindra, úředník a tenorista z Liberce zpíval co host zvučným hlasem „Bětulinku“ od Nesvadby, a musel na všestrannou žádost obecnstva tuto píseň opakovati. Hlavní koncertista byl virtuos na housle p. Theodor Tomášek, kapelník a absolvovaný konservatorista z Lito-myšle. Určeny byly 3 kusy na programu, ale ještě 3 jiné musel přidat; neb výbornou svou technikou a okouzlujícím přednesem uchvátil celé četné obecnstvo a potlesk nechtěl nikdy ani končiti. Představoval mladý nadaný umělec se svým zvonkovitým nástrojem „Ptáčka na stromě“ a zajisté nejvytříbenější hrdélko slavíka nemohlo krásněji švitorit, jako housle p. Tomáška. Tuto něžnou i melodickou, umělou skladbu musel opakovati. Deset piéc se na tomto večeru provedlo, a jistě byl to pro každého utěšený, příjemný večer. Vybralo se 79 zl. 70 zl. r. č. a útraty obnášely 26 zl. 5 kr. r. č.

Z Brna. 19. pros. (Třetí beseda.) Odbývali jsme včera třetí besedu. První a druhá byly slavné, a třetí se též podařila tak, že celé posluchačstvo v každém ohledu uspokojeno bylo. Sál byl až přeplněn, jistě se sešlo na 800 osob a s velkou radostí jsme spatřovali, že nás uctili někteří páni z naší šlechty, tak p. hr. Belcredi, hr. Braida, bar. Revinský, bar. Metzburg, prelát Nap, rytíř Chlumecký, již nám co horliví obhájci rovnoprávnosti velmi vážení jsou. Sbor „Kovářská“, text od Lad. Riegera, hudba od Fr. Vogla rozpalovala důrazností a hromovitou silou; sbor, naším Křížkovským ří-

zený, dokázal se pana ředitele hodným, zpíván byl jako jedněmi ústy. Pan Peka přednášel dvě písně: „Jezdec před bojem“ a „Hněv“ tak mile, že hrmotným tleskáním obdařen byl. Mimo krásný hlas jeho musíme za nejhvalitebnější vytknouti, že každému slovu textu při něm zřetelně rozuměti lze. Slečny Tyrellovy hrály na pianě „Capriccio“ od Mendelssohna a obdivovali jsme se nevšední zběhlosti jejich, kterýžto obdiv se v hlasné pochvale zjevoval. Pak vystoupila sl. Suvany a zpívala polskou píseň „Spomnienie.“ Bylo to sladké kiokotání slavička, kteréž nás u prostřed ziny okouzlovalo. Každý tón tak čistě, tak něžně z prsou vyřinoval! Tleskání bylo náramné, že třikráte volána byla. S toutéž nadšeností byla uvítána, zpívajíc národní píseň: jedna polskou „On kocha“ mazurek a pak naši „Ach není tu není.“ Pan Křížkovský překvapil nás „Adagiem“ od Mozarta na Fis-harmonice. Napnuté ticho nastalo; neodolatelnou mocí tyto žalostné zvuky pronikaly srdce; účinek může se sice cítiti, žádnými ale slovy vyjádřiti. Tleskot byl náramný, a láska, kterou my k p. Křížkovskému uchováme, jistě jest tak velká, jako jeho nadšenost pro hudbu!! Okázal se p. Křížkovský sborem „Odpadlý od srdce“ co skladatel, který ducha národního úplně pochopil; tato skladba má mnoho půvabného do sebe a okouzliła nás všechny něžností citu. Mezi tleskáním ozývali se hlasové, žádající „Utonulou“, která nás v druhé besedě tak překvapila. Nemíneme se s pravdou, rkouce, že tento sbor mezi nejkrásnější Křížkovského náleží: hudba zde vysvětluje slova textu lépe, nežli sto tisíc filologův by s to bylo. Čarokrásné jest nápodobnění vlnovitého pohybování vody. „K Dunaji běžela“ a neopomeňte tam v Praze, když besedu nějakou zase zařídíte, zaopatřiti si tento sbor; ochotně Vám bude propůjčen. F. Křížkovský veliké takto si získá zásluhy o národní hudbu a umění vůbec; jeho snahám musíme děkovati, že sbory tak skvěle se daří, že i německá část obyvatelstva našeho města ráda chodí do besed slovanských. Tak naše besedy se stanou prostředkem ku pobratření obou národností, zvláště když se uvidí, že většina inteligencí v Brně jest slovanská. Nemohu však skončiti zprávu svou nepodotknuv velmi zajímavý příběh. Asi o půl jedenácté jsme poslali telegrafickou zprávu Slovanům Vídeňským, kteří náhodou také besedu slavili; zněla takto: „Slovanům Vídeňským beseda Brněnská srdečné pozdravení. Nám se dobře daří. Sláva Vám.“ O půl dvanácté jsme obdrželi odpověď tuto: „Spojení Slované Vídeňští Moravanům srdečné pozdravení. Sláva Vám!“ Po přečtení této zprávy nastalo velké jásání a zaznělo „Hej Slované“. Buďme svorní, buďme presvědčeni, že jen Rakouskem naše národnost statečně se vyvine.

Montagnano, v Itáli. (Dop. pův.) (Mina Meddalová. — Špatný stav kostelní hudby.) V posledním svém dopisu z Frankfurtu, odkud jsem do Itálie přesazen byl, zapoměl jsem jednu velmi zajímavou událost o naší velenadané krajance a pěvkyni sl. Mině Meddalové podotknouti. Když r. 1850 světoznámý skladatel Marschner skrz Frankfurt cestoval, provozovalo se tam právě jeho opera „Úpir“ (Wanpir), v kteréž též sl. M. Meddalová zpívala. Po skončení opery prikvapil namentý mistr Marschner k naší Mině a poobívil ji na čelo, pravil: „Často jsem slýchával tuto roli ve svém „Úpiru“ od té neb jiné zpěvačky, ale tak krásně jako Vy

jste slečno v ní zpívala, neslyšel jsem ji od žádné zpěvačky.“ Zvláštní chválu zasluhuje též umělkyně naše z té příčiny, že je s tělem i s duší věrná své materštině. Dejž Bůh, by naše národní divadlo konečně se stavět počalo. Nejvřelejší přání moje bylo by to, bych na novém, české Thalii zasvěceném jevišti Mínu Medalovou co první debutantku uslyšeti mohl! Než nyní něco z mého nového stanoviště. Přišel z Frankfurtu do Itálie, měl jsem za to, že zde tu nebyla ona figurální mši uslyším; ale chyba lávky! Ve Frankfurtě nebyla jako zde žádná. Tam jsem slyšel alespoň dobré varhaníky, zde však bídáky. Montagnano je hezké, malé, starými hradbami obehnané město a honosí se jako každé městečko v Itálii mnohými kaplemi a kostely. Jsa dychtiv slyšeti zde hudbu chrámovou, vkročil jsem na den všech Svatých do kostela, a zdálo se mi, že slyším takřka houslové zvuky; však místo houslí byly to varhany, ježto zde rozličné rejstříky mají a takřka celou tureckou muziku obsahují. Varhaník hrál právě jednu arii z některé italské opery. Vedle něho stáli zpěváci, kteří nápotom nějaký čtvero zpěv započli. Jak tito zkončili, započal onen varhaník kavatinu, která šla velmi vesele do nohou. V tom způsobu kráčelo to ku konci; kněz řekl „Amen“ a co konec slyšel jsem vojenský pochod na motiv „Du hast Diamanten und Perlen“, jež pluk knížete Hohenlohe zde dříve hrával. Druhou neděli na to nebylo slyšeti ani tuto hudbu. Obyčejnou neděli hraje jen varhaník sám a sice nic jiného, než vždy 8 neb 16 taktů, obyčejně nějaký kvapík neb kus arie, kavatiny a na to započnou kněží u oltáře latinský text mše v unisonu zpívati. Nejsem žádný nepřítel italské hudby, ba ano rád slyším tu neb onu italskou operu; ale při této hudbě nebylo mi dobře okolo srdce. Nepomodlil jsem se ani půl otčenáše, a uslyšev druhou neděli tutéž hudlaninu, umínil jsem si, že v tuto hodinu do kostela nepůjdu. Jaký to rozdíl mezi naší českou kostelní hudbou a zdejší italskou! Bylo by žádoucí, aby italské duchovenstvo o zvelebení kostelní hudby se snažilo a když ne jinak, alespoň písně kostelní s průvodem varhan si zaopatřilo.

Ed. Horný, kapelník.

Paříž. (Nejvyšší gáze. — Nové opery. — Neštěstí.) Calzado, ředitel italské opery, platí zpěvákům nejvyšší gáze. Rosina Penco-vá dostává od něho za 7 měsíců 90.000 franků a jeden příjem 5000 franky zaručený. Mario dostává za týž čas 105.000 franků; Alboni-ova 72.000 fr. — Nejnovější čtyřaktová opera Hallevy-ho jmenuje se „Vanina Ornano (text od jeho bratra a St. Georges). Hrdina této opery je Sampiero, náčelník korsický. — „Rybáři z Catanie“ je titul nové tříaktové opery od Cormana a Carvé, hudba od Mailarta, jež se v místnostech „Théâtre lyrique“ provozovala. Látka opery této je krotký variant „Němé z Portici;“ jen že nemá zpívat a revoluce je vynechána. Nevěrníkem je jistý poručík. Konec je uspokojivý, jelikož dkstojník zanechal bohatou hraběnku, kterouž si vzíti má, pojme za choť mladou rybářku, ovšem ne dobrovolně; neboť ry-

báři hrozí milovníka do moře vrhnouti, pakli svou chybu nenapraví. Hudba je prý půvabná a bohatá na nápěvy. — V divadle „Bouffes Parisiens“ provedeny budou v příštích dnech dvě novinky a sice „Sen Fortuny“ od Offenbacha a „Orkestrální musikant,“ pospolná práce tří skladatelů: Delibes-a, Erlanger-a a Hignard-a. — Při provedení „Pied de Monton v divadle Porte St. Martin přiblížila se mladá tanečnice Nantier-ová k předním plynovým lampám, kdež její šat okamžitě chytil. Navzdor nejrychlejší pomoci tak strašně pohořela, že sotva se uzdraví.

Dur a moll.

Michal Haydn a Mozart. Když se Mozart na návštěvě v Solnohradě zdržoval, bylo jeho soudruhu Michalu Haydnovi arcibiskupem nařízeno, aby několik duett pro housle a bráč složil. Haydn ochuravěl ale najednou tak, že nebyl s to svému slovu dostáti. Když ustanovený čas uplynul, byl o skladbu požádán. Nemocný omlouval se svým neduhem, avšak arcibiskup nemiluje výmuv, rozkázal hned, aby se Haydnovi plat zadržel; neboť to se mu nejjistějším prostředkem býti zdálo, že urychlí uzdravení muže, jenž kromě svého platu ničeho k zaplacení lékárníka neměl. Mozart pomáhaje kde jen mohl, navštěvoval nemocného denně a dozvěděl se o tomto případě. Aniž by svému nemocnému příteli slova řekl, sedl si doma k stolku a za dva dny přinesl Haydnovi duetta, na čisto již opsané, a na titulu objevil se co skladatel Michal Haydn, načež arcibiskupovi zastána byla. Tajemství toto bylo od obou zamlčeno, a arcibiskup byl tomu ovděčen, že Haydnova genia opět povzbudil a nemocnému zdraví zaře navrátil. — Později vyšla tato duetta, pod jmenem vlastního skladatele W. A. Mozarta, aniž by arcibiskup o tom uveřejnění něčeho byl věděl. — V. G.

Cenní hudební hádanka.

		ček		
	my	bert	ski	
gin	ka	vo	sli	sli
da	a	ernst	o	hoff
	ma	ve	li	
		šul		

Těchto 18 slabik tvoří jmena 7 slovaných hudebníků. Uvedou-li se tato jmena v pravý pořádek, tvoří začáteční písmena jmeno českého hudebního umělce.

První rozluštitel v Praze a první mimo Prahy, kteří předplaceni jsou na letošního Dalibora, obdrží co cenu podobiznu českého hudebního umělce. Redakce.

Listárna.

Panu J. Kr. ve Vídni. Odporučujeme Vám Boleslavana v Mladé Boleslavi vycházející. Stojí půlletně 1 zl. 18 kr. rak. čísla.

Oznamujem loňským pánům předplatitelům „Dalibora,“ že se jim co nevidět prémie: kostelní skladby dostane. Prémie na rok 1861 (Podobizna V. Horáka) se s 1. číslem rozesílá.